

Diplomová práce : Sociální psychologie nacismu; právo za „Třetí říše“
Autorka : Mgr. Tereza Kratochvílová
Vedoucí práce : JUDr. Jan Kosek, Ph.D.

Vyjádření vedoucího práce

Předkládaná diplomová práce Mgr. Terezy Kratochvílové se zabývá stále varující problematikou nacismu, a to jako z pohledu sociální psychologie, tak práva a politologie. Text je rozčleněn do tří základních okruhů; první z nich, spíše teoretický, seznamuje čtenáře se základními pojmy (totalitarismus, nacismus), s historickým kontextem pádu Výmarské republiky, vzestupu NSDAP a převzetí moci nacisty, včetně role a významu režimní propagandy. Diplomantka prokázala dobrou orientaci v literatuře, její text, přestože se zabývá mnohokrát zpracovanými událostmi, je kvalitním uvedením vlastního tématu.

Následující pasáž se zaměřuje na nacistické právo. Zmíněn je vůdcovský princip, jakož i princip jednoty strany a státu, autorčině pozornosti neunikl ani zákon o znovuoobnovení úřednictva. Velkou změnou prošla také oblast pramenů práva, mezi něž se počítá také národně socialistická ideologie, program strany, vůdcova vůle a zdravé národní cítění, mající poskytnout nový, tedy nacistický výklad stávajícího práva. Samostatné podkapitoly jsou věnovány Norimberským zákonům z roku 1935 a slavné Radbruchově formulaci, která je dodnes předmětem akademických debat, jichž si diplomantka také všímá, aby organicky navázala podkapitolou o „pojistkách“ proti recidivě nacismu a podobných hnutích v českém právním řádu.

Závěrečná pasáž práce se pokouší zodpovědět otázku, jak bylo (stále je) vůbec možné, že se lidé v totalitních režimech dopouštěli takových bezpříkladných krutostí. Diplomantka rozebírá jednak otázky konformismu, jednak se zabývá tendencí k podléhání autoritám. Při té příležitosti uvádí některé slavné sociálně psychologické experimenty, např. Solomona Asche a Stanleyho Milgrama, který se, jak sám píše, především pokoušel prostřednictvím experimentů ohledně poslušnosti vůči autoritě vysvětlit příčiny holocaustu. Značnou pozornost věnuje autorka studii Američana Christophera Browninga „Obyčejní muži“, která osvětluje problematiku konformismu a podléhání autoritám na konkrétním případě 101. záložního policejního praporu, nasazeného ve východním Polsku s jediným úkolem – likvidovat Židy. Samostatná podkapitola je věnována postavě „vraha od psacího stolu“ Adolfa Eichmanna, resp. „filosofické reportáži“ z jeruzalémského procesu, kterou napsala Hannah Arendtová. Své poznatky shrnuje diplomantka v závěru práce.

Předkládaný text se vyznačuje vysokou formální, slohovou a obsahovou úrovní; autorka ví, co chce sdělit a také to sděluje. Její diplomová práce může být v případě zdařilé obhajoby hodnocena jako výborná.

V Praze dne 16. 5. 2016

JUDr. Jan Kosek, Ph.D.
- konzultant -